

Қарақалпақстанда Мәмлекетлик тилди раўажландырыў департаменти шөлкемлестирилмекте

Қарақалпақстан Республикасы Жоқарғы Кеңеси Президиумының арнаўлы қарары тийкарында Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси жанында Мәмлекетлик тилди раўажландырыў департаменти шөлкемлестирилмекте. Бул ҳаққында Қарақалпақстан Республикасы Жоқарғы Кеңесиниң баспасөз хызмети [хабар берди](#).

Image not found or type unknown

Қарақалпақ тилиниң халқымыздың социаллық турмысында абыройы ҳәм орнын және де арттырыў, өсип киятырған жасларымызды Ұатанды сүйиўшилик, миллий дәстүр ҳәм қәдириятларға садықлық, уллы ата-бабаларымыздың бай мийрасының даўамшысы руўхында тәрбиялаў, елимизде мәмлекетлик тилди толық енгизиўди тәмийинлеў мақсетинде шөлкемлестирилип атырған департаменттиң тийкары ӯазыйпалары төмендегилерден ибарат:

мәмлекетлик тилди раўажландырыў, мәмлекетлик тил ҳаққындағы нызам ҳүжжетлерине бойсынылыўы үстинен мониторингти әмелге асырыў, бул тараўда жәмийетлик қадағалаўдың нәтийжели түрлерин енгизиў;

мәмлекетлик уйымлар ҳәм шөлкемлер, соның ишинде, жергиликли мәмлекетлик ҳәкимият уйымларының мәмлекетлик тилди раўажландырыў, мәмлекетлик тил ҳаққындағы нызам ҳүжжетлерине бойсынылыўы үстинен мәмлекетлик қадағалаўды шөлкемлестириў бойынша жумысларын муўапықластырыў;

мәмлекетлик тилдиң ҳәрекет етиўи менен байланыслы машқалаларды анықлаў ҳәм сапластырыў, сондай-ақ, оны раўажландырыў тараўында бирден-бир мәмлекетлик сиясатты жүргизиў бойынша усыныслар таярлаў;

қарақалпақ тилинің жазыу нормалары хәм қағыйдаларын жетилистириу хәмде латын графикасына тийкарланған қарақалпақ әлипбесин толық енгизиу бағдарындағы жұмысларды жеделлестириу;

мәмлекетлик тилди раўажландыриу бойынша нормативлик-хуқықый хужжетлердин жойбарларын ислеп шығыу;

мәмлекетлик тилди раўажландыриу бойынша бағдарламалар хәм «жол карта»ларын ислеп шығыу, олардың әмелге асырылыуын қадағалау, сондай-ақ, «Қарақалпақ тили байрамы күни»н белгилеу бойынша жұмысларды муўапықластыриу;

илимий тийкарланған жаңа сөз хәм атамаларды айланысқа енгизиу, заманагөй атамалардың қарақалпақша сыңарларын жаратыу хәм бир түрде қолланылыуын тәмийинлеу, географиялық хәм басқа да топонимикалық объектлерге нызам хужжетлерине муўапық атама берилиуи бағдарындағы жұмысларды мониторинг етиу хәм муўапықластыриу;

мәмлекетлик тилди раўажландыриуға байланыслы илимий-изертлеу жұмысларын қоллап-қуўатлау, бул тараўда халықаралық бирге ислесиуди әмелге асыриу.

Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесине усы қарардан келип шығып, илимий тийкарланған жаңа сөз хәм атамаларды рәсмий айланысқа енгизиу бойынша Атамалар комиссиясын шөлкемлестириу хәм оның жұмысын тәртипке салыу ҳаққында қарар қабыл етиу, «Мәмлекетлик тил ҳаққында»ғы Қарақалпақстан Республикасы Нызамын бүгинги күннің талапларына сай жетилистирген ҳалда оның жаңа редакциядағы жойбарын ислеп шығыу хәм Қарақалпақстан Республикасы Жоқарғы Кеңесине усыныу ўазыйпалары жүкленди.

Буннан тысқары, Министрлер Кеңеси елимиздин социаллық турмысының барлық тараўларында мәмлекетлик тилдин имканиятларынан толық хәм дурыс пайдаланыуға ерисиу, билимлендириу мәкемелеринде мәмлекетлик тилди

үйрениў хәм оны билиў дәрежесин баҳалаў системасын және де жетилистириў, мәмлекетлик тилдиң илим-пән тили сыпатындағы абырайын арттырыў, мәмлекетлик тилдиң тазалығын сақлаў, оны байытып барыў хәм халықтың сөйлеў мәдениатын арттырыў бағдарларын өз ишине алған 2021-2030-жылларда қарақалпақ тилин раўажландырыў хәмде тил сиясатын жетилистириў концепциясын хәм мәмлекетлик бағдарламасын ислеп шығыў илажларын да әмелге асырады.

Соның менен бирге, жоқарыдағы концепция хәм мәмлекетлик бағдарламадан мәмлекетлик тилдиң мәлимлеме хәм коммуникация технологиялары, атап айтқанда, дүнья жүзилик интернет тармағында ылайықлы орын ийелеўин тәмийинлеў, қарақалпақ тилиниң компьютер бағдарламаларын жаратыў, мәмлекетлик тил қағыйдаларының бузылыўы менен байланыслы жағдайларды турақлы түрде хәр тәреплеме үйрениў хәм оларды сапластырыў бойынша илажлар ислеп шығыў, елимиз аймағында жасап атырған барлық миллет тиллериниң раўажланыўы ушын кең имканиятлар жаратыў, оларға мәмлекетлик тилди үйрениў ушын қолайлы шараятлар жаратып бериў сыяқлы ўазыйпалардың да орын алыўы белгиленди.

Әлбетте, шөлкемлестирилип атырған бул департамент ана тилимизди еле де раўажландырып, абырайын және де арттырыўда, тил тазалығын сақлаўда, жас әўладты ўатансүйиўшилик, миллий қәдириятларымызға садықлық руўхында тәрбиялаўда әҳмийетли орын тутатуғынына беккем исенемиз.